

Remissvar Kraftledning Hertsöfältet

Allmänt

Utredningen är undermålig som förbiset vad som är Hertsölandets hjärtområde runt Hertsöträsk med de högsta lokala friluftsvärdena och i delar höga naturvärden. En ledningsdragnings där skulle förstöra helheten.

Varför har inget dragningsförslag undersökts som följer befintliga ledningar genom Luleå till Lerbäcken och Hertsön? Det finns inte ens som förslag. Ända från området N. Gammelstad fram till Hertsöfältet finns befintliga ledningsgator och bilvägar, befintlig infrastruktur som är möjlig att följa för maximal samlokalisering och enklare tillsyn och skötsel av ledningar.

På sidan 36 hävdas att "Med föreslagna skyddsåtgärder (se avsnitt 5.2) bedöms påverkan på värdefulla naturmiljöer bli begränsad." Där behandlas mest vattendrag, våtmarker och fornlämningar, och inte om det faktum att skyddsvärda skogar kommer att skadas genom vissa sträckningar. Att avverka skyddsvärd skog är inte något som kan repareras inom en människas livslängd.

Det sägs i kapitel 5.2 att De utredda lokaliseringalternativen har utformats för att helt undvika eller minimera påverkan på kända natur- och kulturmiljövärden" Det är inte sant.

Alternativ E/F vid det grunda sundet S Revelsudden.

Här finns i kartan i bilaga 2 en klumpig redovisning, i ett brett och oprecist område, markerat med svart och grå randning.

Detta område hyser längs stranden en gammal lövskog med högsta naturvärde för lövskogar i trakten. Det framträder otydligt i kartunderlaget, trots att den redan redovisades i inventering från 1993 (refereras i skötselplanen) som skyddsvärd skogsområde, och har klass 1 som lövskogsbiotop i en rapport publicerad av Luleå kommun av kommunekolog

2013.

Flera mindre områden med dokumenterade viktiga naturvärden anas i kartan i bilaga 2, utan att det framgår tydligt vilka kvalitéer de har, under skuggningen av den breda E/F linjen. Det syns otydligt på redovisad karta i bilaga 2 vilka naturvärden som riskeras här vid dragningen. Vid närmare undersökning visar det sig att ett befintligt biotopskydd för kalkbarrskog är belägen under den breda gråsvartstreckade zonen. Kalkbarrskogen redovisas i tabell 3 att

den kan komma att beröras av alternativ E/F, men det framgår inte tydligt i texten. Kalkbarrskog är en särskilt ovanlig biotop med hög biologisk mångfald, varför det är rimligt att begära att förslaget helt ska följa den befintliga upphuggna skogsgatan med vägen längs VA-ledningen.

Eftersom ledningen med föreslagen sträckning måste passera genom den gråsvarta zonen kommer varje avvikelse från den redan upphuggna skogsgatan att innebära skada på mycket värdefulla biotoper.

Alternativ F

Dragningen föreslås provokativt göras rakt genom tre områden med naturvärden som redovisas i kartan i bilaga 2. Förslagsställaren har inte ens försökt dra ledningen utanför de tre markerade områdena som är belägna inom ett naturreservat och självklart ska vara fredade. Nonchalansen är tydlig.

Det södra, rödmarkerade område, ett stycke S om Hertsöträskets SO ände har även i kartan otydligt markerade nyckelbiotoper, men det framgår på Skogsstyrelsens hemsida (Skogens pärlor) att där finns dels nyckelbiotop dels högt naturvärde. Och här föreslås alltså att dessa naturvärden ska kunna förstöras genom kraftledningsdragning. Författaren summerar i tabell 7 att påverkan på naturvärden är "måttlig – stor", och undviker därmed att redovisa att den skulle bli stor. Det nämns i utredningen i kap 4.3 att "skogliga nyckelbiotoper och naturvärden registrerade av Skogsstyrelsen förkommer också". I kap 5.1.3 framgår att i "Alternativ F kommer 2 objekt med höga naturvärden och 5 objekt med klass 3 att påverkas".

[REDACTED] Sångsvan har gjort häckningsförsök på en myr nära den föreslagna sträckningen, och tranor håller ofta till där.

Friluftsvärden

Rapporten redovisar att sträckningen berör område för riksintresse för friluftsliv (se bilaga 3). Det framgår också att Ormberget – Hertsölandets naturreservat är betydelsefullt för Luleåbornas friluftsliv. Men det framgår inte att sträckning F träffar hjärtat av friluftsområdet i reservatet, med anläggningar och dragning av vandringsleder. Vandringsleder kommer att övertäckas av kraftledningen på åtminstone två ställen, och upplevas från stigar och från vägen till den i reservatet centrala parkeringsplatsen vid Hertsöträsket. Där är den mest välfrekventerade rastplatsen belägen. Från den, och troligen från flera av de ordningsställda grillplatserna vid Hertsöträskets strand, skulle kraftledningen prägla upplevelsen av platsen, och störa värdet av landskapsupplevelsen. Att det är en välbesökt del av friluftsområdet visas av det stora antalet besökare, t.ex. vid en helg i slutet av november 2020. Det var då fullt på parkeringarna både vid Lillträsket (10 bilar) och vid rastplatsen vid Hertsöträsk rastplats (mer än 20 bilar) och bilar som inte fått plats på p-platserna var parkerade längs vägen, och dessutom finns besökare som ankommer på andra sätt. Året runt under helger och ledigheter kommer många besökare

hit, särskilt vid bra väder. Kraftledningen skulle skära precis genom detta välbesökta område. I tabell 7 med sammanfattande bedömning anges att påverkan på friluftsliv och landskapsbild vid alternativ F är måttlig. Detta visar att utredaren inte gjort sitt arbete. Alternativ E redovisas i samma tabell med samma bedömning för påverkan på friluftsliv och landskapsbild – måttlig – trots att områden längs sträckning E inte alls är tillnärmelsevis så välbesökta och en ledning där inte skulle påverka landskapsbilden i välbesökta områden. Ett naturreservat är inget reservområde för all slags exploatering – att överhuvudtaget föreslå sträckningen F visar på bristande respekt för det naturreservat som upprättats för luleåborna och deras möjlighet att uppleva fridfull natur för sin återhämtning. Det står i rapporten att ”Det faktum att föreslagna sträcknings alternativ till stor del är samlokaliserade med befintlig infrastruktur gör att påverkan på landskapsbild och friluftsliv ändå bedöms bli måttlig.” Detta påstående är inte korrekt för alternativ F.

Alternativ E

(Sträckningen inom det gemensamma avsnittet E/F har berörts ovan.)

Sträckningen från Hagahamsvägen österut fram till naturreservatets gräns längs den befintliga VA-ledningen med väg skadar inga kända naturvärden.

Däremot från inträdet i reservatet och fortsättningen mot syd/sydsydöst redovisas en trekant inom vilken påverkan kan bli obefintlig eller betydande beroende på vilken sträckning som dras.

Om den befintliga upphuggna skogsgatan med vägen längs VA-ledningen följs tills den når ut från naturreservatet skadas inga kända naturvärden. Den enda påverkan på friluftslivet blir att vandringsleden från Ormberget till Hertsölandet passerar under ledningen på en punkt. Detta är betydligt mindre påverkan på friluftslivet jämfört med i alternativ F. En förutsättning för att undvika störa landskapsbilden och fågellivet är dock att låga ledningsstolpar används.

Om ledningen däremot dras genom de två gulmarkerade gamla skogsområdena med naturvärden blir skadan stor, ju längre mot öster ledningen dras desto större skada. Skogsområdena har både naturvärden och upplevelsevärden. En dragning längs ytans östliga sida bryter den sammanhängande skogen, och kommer att förstöra vandringsupplevelsen längs en betydande sträcka av en idag vacker stig.

Slutsats kraftledningens föreslagna sträckning mellan Revelsudden och Hertsöfältet

I första hand, gör om utredningen – utgå från möjligheten att ledningen dras längs befintliga kraftledningar från Gammelstad längs järnvägen till viadukten nära Notvikens station, förbi LTU, längs Björskataleden förbi skidstadion på Ormberget vidare mot transformatorstationen vid Lerbäcken, och därifrån längs befintlig ledning längs Lövskärvägen ända fram till planerad transformatorstation på Hertsöfältet. Det saknas i rapporten förklaring till varför denna dragning inte ens beaktats eller presenterats som ett alternativ. Där finns befintlig infrastruktur som är möjlig att följa för maximal samlokalisering och enklare tillsyn och skötsel av ledningar. Dessutom undviks all skada på värdefull natur,

som strandskog och kalkbarrskog mellan Bodberget och sundet söder om Revelsudden.

I andra hand använd en annan sträckning från där ledningen korsar Hagahamnsvägen, följ istället Hagahamnsvägen och passera reservatet där det är som smalast och närmast att ansluta till befintlig kraftledning längs Lövskärsvägen. På så vis blir påverkan vid passagen genom naturreservatet den minsta möjliga.

I tredje hand tillämpa alternativet E med följande preciseringar:

1. Försiktigast möjligt söder om sundet vid Revelsudden genom att följa befintlig upphuggen gata (VA-ledning och väg) för att bevara de värdefulla skogsbiotoperna. Följ befintlig gata genom skogen fram till Hagahamnsvägen
2. Efter att ledningen korsat Hagahamnsvägen fortsatt österut följa befintlig upphuggen gata (VA-ledning och väg) längs den västra sidan av grå ytan utan att korsa gulmarkerade skogsområden, fram till kraftledningen som redan går parallellt med Lövskärsvägen. Undvik därigenom att förstöra de två skogsområden som markerats med påtagliga naturvärden.

Om utformning och höjd på ledningar

Vid Gammelstadsviken uppställdes anmärkningsvärt höga ledningsstolpar som innebär ökad risk för fåglar och är förfulande för landskapsbilden runt reservatet. Det är bekymmersamt att denna typ av störande höga stolpar övervägs att resas i Hertsölandets naturreservat. Välj bort de högre stolparna. Använd stolpar av maximalt ca 20 m höjd.

Luleå 15/12 2020

Ordförande

Skogssgruppen